

Γεωργοπεριβαλλοντικό μέτρο (Πρόγραμμα ζωνοποίησης στην περιοχή Castro Verde) στο πλαίσιο των ενισχύσεων του Natura 2000 (ζωνικές ενισχύσεις)

Τοποθεσία:

Βόρειο
Alentejo,
Πορτογαλία

Σύστημα ΥΦΑ :

εκτατική
καλλιέργεια
σιτηρών

κλίμακα εφαρμογής:

85.000 ha

Κλειδί της επιτυχίας: Ευαισθητοποίηση του κοινού για την προστασία του αγριόγαλου. Η συνεργασία τριών οργανισμών: της μΚΟ "Εταιρία για την προστασία της φύσης" στην Πορτογαλία, του δήμου Castro Verde και της Αγροτικής Ένωσης Campo Branco.

Περίοδος εφαρμογής: Λειτουργεί εδώ και περίπου 25 χρόνια

Προβλήματα που αντιμετωπίζονται

- Ταχύτατη μείωση επαπειλούμενων ειδών, πτηνών που κατοικούν, σε εκτατικές καλλιέργειες σιτηρών, σε μια σημαντική γεωργική περιοχή.
- Αποφυγή της αναδάσωσης (από την βιομηχανία χαρτιού) μιας σημαντικής περιοχής για την διατήρηση των στεπικών πτηνών σε εκτατική καλλιέργεια σιτηρών.
- Χαμηλά εισοδήματα γεωργών με εκμεταλλεύσεις σε αυτές τις περιοχές όταν ακολουθούν εκτατικές γεωργικές πρακτικές (εκτατική παραγωγή σιτηρών).

Η ιστορία εν συντομία

Στα τέλη του '80, στον δήμο Castro Verde αγοράστηκε από μια βιομηχανία χαρτιού, για τη φύτευση ευκαλύπτου, μια πολύ σημαντική περιοχή ιδιωτικής γεωργικής γης. Γη η οποία καλλιεργούνταν με σιτηρά (cereal-steppe) και αποτελούσε σημαντικό οικότοπο για την διατήρηση επαπειλούμενων πτηνών όπως ο αγριόγαλος.

συντονισμένη αντίδραση πολλών ιδιωτικών και δημόσιων φορέων υπό την ηγεσία της "Εταιρίας για την προστασία της φύσης" στην Πορτογαλία, του δήμου Castro Verde καθώς και της Αγροτικής Ένωσης Campo Branco.

Η "Εταιρία για την προστασία της φύσης" στην Πορτογαλία ανέπτυξε μια ισχυρή και πολύ επιτυχημένη εκστρατεία ευαισθητοποίησης υπέρ της προστασίας του αγριόγαλου.

Οι συντονισμένες προσπάθειες των φορέων είχαν ως αποτέλεσμα την:

(i) απαγόρευση της αναδάσωσης των εκτάσεων μέσω μηχανισμών του δήμου,

(ii) υποβολή ενός προγράμματος LIFE για την απόκτηση μέρους αυτών των καλλιεργήσιμων εκτάσεων από την "Εταιρία για την προστασία της φύσης" στην Πορτογαλία και

(iii) την υποβολή πρότασης για την δημιουργία ενός σχεδίου ζωνών στο Castro Verde από την Αγροτική Ένωση το οποίο αποτέλεσε το βασικό εργαλείο διαχείρισης για αυτή την περιοχή.

Η ενδεχόμενη εξαφάνιση ενός τέτοιου σημαντικού οικοσυστήματος οδήγησε στην

Τι επιτυγχάνει για την γεωργία ΥΦΑ το Πρόγραμμα ζωνοποίησης;

- Προστασία της φύσης μέσω της διατήρησης του οικοτόπου και της ποσοτικής βελτίωσης της στεπικής ορνιθοπανίδας στις εκτατικές καλλιέργειες σιτηρών (cereal-steppe).
- Ελαχιστοποίηση της απώλειας εισοδήματος των αγροτών μέσω της δέσμευσής τους για εφαρμογή γεωργικών πρακτικών συμβατών με την προστασία της φύσης.
- Συμβολή στην διατήρηση των καλλιεργήσιμων εκτάσεων ΥΦΑ.

Επιτεύγματα:

Δεκαετία 1990:

- Μετατροπή της αγροτικής περιοχής σε δάσος (βιομηχανία χαρτιού).
- Μη αναστρέψιμη απώλεια του οικοτόπου.
- Απώλεια βιοποικιλότητας.
- Αύξηση ρυθμού εγκατάλειψης της υπαίθρου και πληθυσμιακή μείωση.

Η "Εταιρία για την προστασία της φύσης" στην Πορτογαλία αποκτά γη (1.800 ha) η οποία αναγνωρίζεται ως *οικότοπος προτεραιότητας* για τη διατήρηση των ειδών, των πτηνών, ως απόθεμα βιοποικιλότητας.

Υλοποιούνται ερευνητικά προγράμματα και έργα προστασίας της φύσης (3 προγράμματα

Life και προγράμματα Έρευνας και Ανάπτυξης).

Ο δήμος Castro Verde απαγορεύει την αναδάσωση των περιοχών προστασίας και τις εντάσσει στο δίκτυο Natura 2000.

Εφαρμογή γεωργοπεριβαλλοντικών μέτρων του Castro-Verde: Πρόγραμμα ζωνοποίησης (1995).

Η διαχείριση γίνεται από την Αγροτική Ένωση Campo Branco.

Σημαντικά Ζητήματα

- ✓ Θεμελιώδης η χρήση αποτελεσμάτων έρευνας ως εργαλείο υποστηρικτικό της σύνταξης ενός γεωργοπεριβαλλοντικού μέτρου.
- ✓ Συνεχή συνεργασία μεταξύ της κοινωνίας των πολιτών, της ερευνητικής και πανεπιστημιακής κοινότητας καθώς και μεταξύ της τοπικής και κεντρικής διοίκησης

Για περισσότερες πληροφορίες:

Εργαστήριο Αγροτικού Χώρου (EAX)

Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
e-mail: rurilab@uth.gr, τηλ .: + 302421074463

Γούσιος Δημήτρης, συντονιστής έργου της HNV-Link, e-mail: goussios@uth.gr

www.uth.gr HNV-Link_LA Thessaly

Το παρόν έγγραφο αποτελεί τμήμα του σχεδίου HNV-Link και έχει εκδοθεί με την χρηματική συνεισφορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο του Προγράμματος Έρευνα και Καινοτομία HORIZON2020 βάσει της συμφωνίας επιχορήγησης αριθ. 6963911. Το περιεχόμενο αυτού του εγγράφου είναι αποκλειστικά ευθύνη του *University of Evora, Instituto de Ciências Agrárias e Ambientais Mediterrânicas – Πορτογαλία*, εταίρου του Δικτύου HNV-Link και δεν μπορεί σε καμιά περίπτωση να θεωρηθεί ότι αντικατοπτρίζει τη θέση της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή των δομών διαχείρισης του Προγράμματος.

